

Література середньовічної Європи

Калман Валентина Григорівна,

вчитель зарубіжної літератури

Потаської загальноосвітньої школи І- ІІ ступенів

Маньківської районної ради Черкаської області

Збірка поезій вагантів

Мета уроку:

- 1. Ознайомити учнів з особливостями рицарської поезії, показати її жанрово – тематичне та стильове багатство, ідейно – художні особливості.**
- 2. Розвивати навички виразного читання, аналізу поетичного тексту.**
- 3.Формувати стійкий інтерес до літератури.**

Епіграф

*Здивована Європа побачила, що
похмурі Середньовіччя
вміло не тільки молитися, а й
веселитися,
і не лише рідними мовами, а й
ученою латиною.*

Михайло Гаспаров

Основні тенденції та жанрово-тематичне розмаїття літератури середньовічної Європи

Трубадури

У XI – XII столітті у Провансі зароджується лірика, творці якої називали себе *трубадурами* (від провансальського – знаходити, вишукувати, імпровізувати).

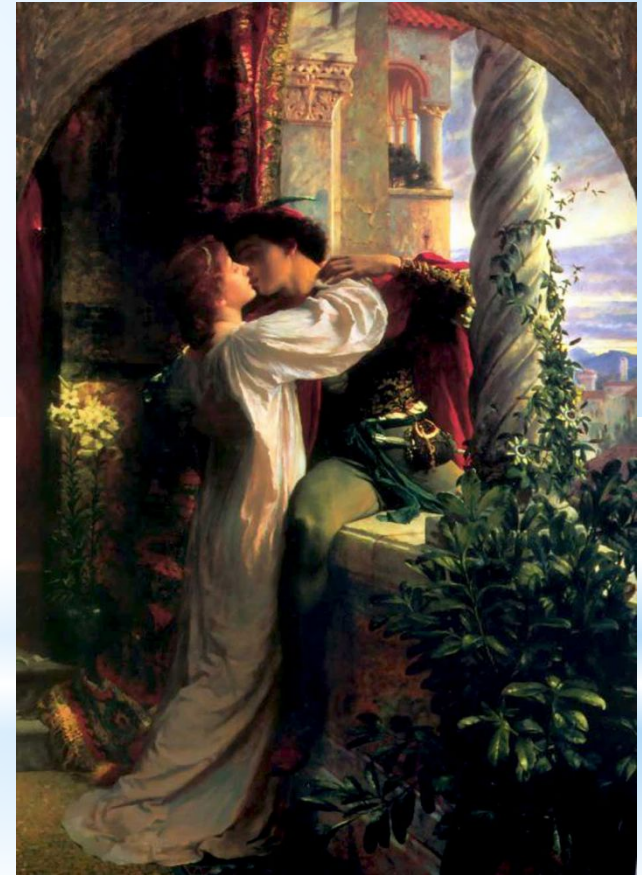
В основі провансальської лірики лежать фольклорні елементи, перероблені відповідно до вимог куртуазної естетики.

Центральна тема лірики - кохання

Найлюбленіші форми провансальських трубадурів

Альба (“ пісня ранкової зорі ”)

- змальовує любовне побачення рицаря з дамою серця, яку він будить своєю піснею на світанку. Кожна строфа твору закінчується словом “ альба ”.

Найулюбленіші форми провансальських трубадурів

Кансона – ліричний вірш-пісня, у якому оспівується чисте, духовне кохання, та любовні переживання рицаря.

Бернар де Вентадорн. Малюнок з рукопису XIII століття

Найулюбленіші форми провансальських трубадурів

Сирвента (від провансальського - служити) – вірш-пісня на якусь політичну тему. Часто містить нападки на ворогів поета.

Найулюбленіші форми провансальських трубадурів

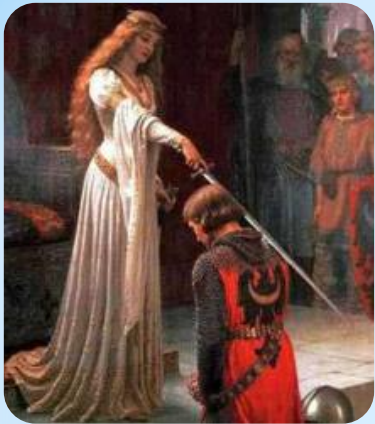
Пасторела – лірична пісня, яка зображує зустріч рицаря з простою дівчиною-пастушкою.

Найулюбленіші форми провансальських трубадурів

Тенсона – поетичне зображення суперечки-дискусії на тему рицарського кохання, політики чи поезії, де кожен учасник виголошує одну завершену строфу. Виникла в Провансі в XII столітті.

Рицарська література

- Соціальний статус рицарства утворився в добу Середньовіччя.
- Сформувався своєрідний “ кодекс честі ”, якого присягався дотримуватися кожен, кого посвячували в рицарі.
- Рицар мав бути доблесним, поміркованим, відданим своєму сюзеренові, захищати ідеали честі, гуманності, бути оборонцем скривджених, щедрим.
- Жінка стала предметом поклоніння, служіння. Виникає культ “ Прекрасної Дами ”.

Поезія вагантів

(від латинського - бродячі люди)

- Так називали мандрівних ченців, студентів.
- Вони були веселими, життєрадісними, невгамовними.
- Поклонялися Бахусу (богу вина) та Венері (богині кохання).
- Писали вірші латиною.
- Були схильні до переміни місць.
- Їх творчість була далекою від аскетизму, часто гостро сатиричною і користувалася значною популярністю.
- Автори поезії вагантів залишилися безіменними.

Рефлексія

Лірика вагантів – поезія вільнодумна, пустотлива, далека від аскетичних ідеалів середньовічного католицизму.

У своїх віршах ваганти оспівують прості радощі земного життя.

Поезія вагантів сповнена життєрадісним пафосом, іноді вона має сатирично-викривальну спрямованість.

Це надає поезії неповторної оригінальності, робить її унікальним явищем.

Сенкан

Ваганти,
Веселі, безтурботні,
Цінують, шукають, мандрують,
Викривають любов духовенства до грошей,
Голіарди.

В – веселі, винахідливі.

А – артистичні, азартні.

Г – глузливі, геніальні.

А – авторитетні.

Н – надійні, неординарні.

Т – толерантні, темпераментні.

Підсумки уроку

1. У який час і де виникла поезія трубадурів? У чому полягають особливості цієї поезії?
2. Що являє собою культ Прекрасної Дами?
3. Назвіть найбільш популярні форми поезії провансальських трубадурів.
4. Хто такі ваганти? Яка їх життєва філософія ?
5. У чому полягають особливості лірики вагантів?
6. Яка мовою писали ваганти?

Інтернет - ресурси

1. uk.wikipedia.org
2. zl.kiev.ua
3. litmisto.org.ua
4. tvoribox.com
5. calameo.com
6. metodportal.net